

دفتر مجلس انصار اللہ بھارت

Office Of The Majlis Ansarullah Bharat

Mohallah Ahmadiyya Qadian-143516, Distt.Gurdaspur (Punjab) INDIA

Mob: +919682536974, E-Mail: ansarullah@qadian.in ਮੁਹੱਲਾ ਅਹਮਦੀਆ ਕਾਦੀਆਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ (ਪੰਜਾਬ)

ਹਜ਼ਰਤ ਅਕ਼ਦਸ ਮਸੀਹ ਮੌਊਦ ਅਲੈਹਿੰਸ੍ ਸਲਾਤੇ ਵੱਸ੍-ਸਲਾਮ ਦੇ ਇਰਸ਼ਾਦਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਤੌਹੀਦਿ ਇਲਾਹੀ ਦਾ ਇਮਾਨ ਅਫ਼ਰੋਜ਼ ਤਜ਼ਕਿਰਾ ।

ਸੰਖੇਪ ਵਿਵਰਨ ਖੁਤਬਾ ਜੁਮਆ ਹਜ਼ਰਤ ਮਿਰਜ਼ਾ ਮਸਰੂਰ ਅਹਮਦ ਖ਼ਲੀਫ਼-ਤੁਲ-ਮਸੀਹ ਅਲ-ਖ਼ਾਮਿਸ ਅੱਯਦਾਹੁੱਲਾਹੁ ਤਆਲਾ ਬਿਨਸ੍-ਰਿਹਿਲ੍ ਅਜ਼ੀਜ਼, 03 ਅਪ੍ਰੈਲ 2026 ਈ., ਮਸਜਿਦ ਮੁਬਾਰਕ, ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਟਿਲਫ਼ੋਰਡ, ਯੂ.ਕੇ.

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ﴿۱﴾ أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿۲﴾ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿۳﴾ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿۴﴾ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿۵﴾ مُلِكِ يَوْمِ الدِّينِ ﴿۶﴾ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ﴿۷﴾ اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿۸﴾ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ﴿۹﴾

ਤਸੱਹੁਦ, ਤਅੱਵੁਜ਼ ਅਤੇ ਸੂਰਤ ਫ਼ਾਤਿਹਾ ਦੀ ਤਿਲਾਵਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਅੱਯਦਾ ਹੁੱਲਾਹੁ ਤਆਲਾ ਬਿਨਸ੍-ਰਿਹਿਲ੍ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸੱਲ-ਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ-ਵਸੱਲਮ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਤੌਹੀਦ ਦੇ ਕ੍ਰਿਆਮ ਲਈ **ਦਰਦ, ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਅਤੇ ਜੁਰਅਤ** ਅਤੇ ਸ਼ਿਰਕ ਦੇ ਹਰ ਪਹਿਲੂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ‘ਤੇ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਚੱਟਾਨ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੜੇ ਹੋ ਜਾਣ ਅਤੇ ਹਰ ਕੌਮ ਦੇ ਸ਼ਿਰਕਿਯਾ ਖ਼ਿਆਲਾਤ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਖੜੇ ਹੋ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸੱਚ ਕਹਿਣ ਦੇ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ਼ ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮਸੀਹ ਮੌਊਦ ਅਲੈਹਿੰਸ੍ ਸਲਾਤੇ ਵੱਸ੍-ਸਲਾਮ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਖ਼ਿਆਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ਼ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸੱਲ-ਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ-ਵਸੱਲਮ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਨਬੁੱਵਤ ‘ਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਦੇ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਤੇ ਲੱਖਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਅਤੇ ਰੋਕਣ ਵਾਲ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਡਰਾਉਣ ਵਾਲ਼ਿਆਂ ਦੇ, ਅੱਵਲ ਤੋਂ ਅਖ਼ੀਰ ਦਮ ਤੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਕਾਇਮ ਰਹੇ।

ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਫਿਰ **ਸਾਫ਼ਗੋਈ** ਇਸ ਕ਼ਦਰ ਕਿ ਤੌਹੀਦ ਦੀ ਨਸੀਹਤ ਕਰਕੇ ਸਭ ਕੌਮਾਂ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਫ਼ਿਰਕਿਆਂ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਜਹਾਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ, ਜਿਹੜੇ ਸ਼ਿਰਕ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਵਿਰੋਧੀ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸੱਲ-ਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ-ਵਸੱਲਮ ਦਾ ਇੱਕੋ ਲਮਹੇ ਵਿੱਚ ਹਰ ਇੱਕ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਬੇਗਾਨੇ ਨਾਲ਼ ਵਿਗਾੜ ਲੈਣਾ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਤੌਹੀਦ ਨੂੰ, ਜਿਹੜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੋਈ **ਨਫ਼ਰਤੀ** ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਪੈਦੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ ਬਲਕਿ ਜਾਨ ਤੋਂ ਮਾਰੇ ਜਾਣਾ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਸੀ, ਮਜ਼ਬੂਤ ਫੜ ਲੈਣਾ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਦੁਨਿਆਵੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਦਾ ਤਕਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ।

ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਜਦ ਇੱਕ ਅਕ਼ਲਮੰਦ ਆਦਮੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ‘ਤੇ ਗੌਰ ਕਰਕੇ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਮਾਨਾ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸੱਲ-ਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ-ਵਸੱਲਮ ਮਬਊਸ ਹੋਏ, ਹਕੀਕਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਜ਼ਮਾਨਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਤ ਇੱਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਅਤੇ **ਅਜ਼ੀਮ ਰੱਬਾਨੀ ਮੁਸਲਿਹ** (ਵੱਡੇ ਰੱਬੀ ਸੁਧਾਰਕ) ਅਤੇ **ਆਸਮਾਨੀ ਹਾਦੀ** (ਆਸਮਾਨੀ ਹਿਦਾਇਤ ਦੇਣ ਵਾਲਾ) ਦੀ ਸ਼ਦੀਦ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਹੜੀ ਜਿਹੜੀ ਤਾਲੀਮ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਉਹ ਵੀ ਵਾਕ਼ਈ ਸੱਚੀ ਅਤੇ ਪਾਕ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਨਿਹਾਇਤ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ।

ਹਜ਼ੂਰ ﷺ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤੌਹੀਦ ਜਿਹੜੀ **ਮੁਕਤੀ** ਦਾ ਅਧਾਰ ਹੈ, ਕਿਸ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋਈ.....ਭਲਾ ਕੋਈ ਦੱਸੇ ਤਾਂ ਸਹੀ ਕਿ ਕੀ **ਇੰਜੀਲ** ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਤੌਹੀਦ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀ ਹੈ? ਇਸਾਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਹੀ ਤਿੰਨ ਖੁਦਾਵਾਂ ‘ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹਨ, ਉਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੌਹੀਦ ਦਾ ਐਲਾਨ

ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਜ਼ੀ **ਸੂਰਗ** ਯੂਰਪ ਦੀਆਂ ਦੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਰੂਸੀਆਂ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅੱਧਾ ਅੱਧਾ ਕਰਕੇ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਉਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੋਰ ਵੱਡੇ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਲੇ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਬਲਕਿ ਹੁਣ ਤਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿਹਾ ਜਾਣ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਸਦਰ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਮਸੀਹ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਆਮਦ ਹੈ ਅਤੇ **ਮੁਵੱਹਿਦੀਨ** (ਖੁਦਾਇ ਵਾਹਿਦ ਦੀ ਇਬਾਦਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਅੱਜ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸ਼ੈ ਕਿ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ਤੌਹੀਦ ਹੈ ਸਿਵਾਏ ਉੱਮਤਿ ਮੁਹੰਮਦਿੱਯਾ ਦੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਫ਼ਿਰਕੇ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਬਜਾਏ ਕੁਰਆਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਜਿਹੜੀ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਹਦਾਨਿਯਤਿ ਇਲਾਹੀ 'ਤੇ ਕ਼ਾਇਮ ਕਰਦੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਇੱਜ਼ਤ ਨਾਲ ਉਸ ਸੱਚੇ ਖੁਦਾ ਵੱਲ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੀ ਹੋਵੇ। ਹਰੇਕ ਕੌਮ ਨੇ ਆਪਣਾ ਆਪਣਾ ਝੂਠਾ ਖੁਦਾ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਉਹੀ ਖੁਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਕ਼ਦੀਮ ਤੋਂ **ਅਨੰਤ** ਅਤੇ **ਜ਼ੈਰ ਮੁਬੱਦਲ** (ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਾ ਹੋਈ ਹੋਵੇ) ਅਤੇ ਆਪਣੀ **ਅਨਾਦੀ** ਸਿਫ਼ਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ।

ਆਪ ﷺ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸੱਲ-ਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ-ਵਸੱਲਮ ਉਸ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਮਬੂਦਿਸ ਹੋਏ ਸਨ ਕਿ ਜਦ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ **ਸ਼ਿਰਕ** ਅਤੇ **ਗੁਮਰਾਹੀ** ਅਤੇ **ਮਖ਼ਲੂਕ ਪ੍ਰਸਤੀ** ਫੈਲ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੱਚੇ ਅਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ **ਸਿਰਾਤਿ ਮੁਸਤਕੀਮ** (ਸਿੱਧੇ ਰਸਤੇ) ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਭੁਲਾ ਕੇ ਹਰੇਕ ਫ਼ਿਰਕੇ ਨੇ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ **ਬਿਦਅਤਾਂ** ਦਾ ਰਸਤਾ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ। ਅਰਬ ਵਿੱਚ ਬੁੱਤ ਪ੍ਰਸਤੀ ਦਾ ਨਿਗਾਇਤ ਜ਼ੋਰ ਸੀ। ਫ਼ਾਰਿਸ (ਇਰਾਨ) ਵਿੱਚ ਆਤਿਸ਼ (ਅੱਗ) ਪ੍ਰਸਤੀ ਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਗਰਮ ਸੀ। ਹਿੰਦ ਵਿੱਚ ਇਲਾਵਾ ਬੁੱਤ ਪ੍ਰਸਤੀ ਦੇ ਹੋਰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਖ਼ਲੂਕ ਪ੍ਰਸਤੀ ਫੈਲ ਗਈ ਸੀ। ਬਸ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸੱਲ-ਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ-ਵਸੱਲਮ ਦਾ ਅਜਿਹੀ ਆਮ ਗੁਮਰਾਹੀ ਦੇ ਵੇਲੇ ਮਬੂਦਿਸ ਹੋਣਾ ਕਿ ਜਦ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਖੁਦ ਇੱਕ ਬਜ਼ਰਗ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਰੱਬਾਨੀ ਹਿਦਾਇਤ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ, ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਆਪ ﷺ ਦਾ ਜ਼ਹੂਰ ਫ਼ਰਮਾ ਕੇ ਇੱਕ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਤੌਹੀਦ ਅਤੇ ਨੇਕ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਰੋਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਰਕ ਅਤੇ ਮਖ਼ਲੂਕ ਪ੍ਰਸਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਸਭ ਬੁਰਾਈਆਂ ਦੀ ਮਾਂ ਹੈ, ਦਾ ਕਲ੍ਹਾ ਕਮ੍ਹਾ ਕਰਨਾ, ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਾਫ਼ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸੱਲ-ਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ-ਵਸੱਲਮ ਸੱਚੇ ਰਸੂਲ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪ ﷺ ਸਭ ਰਸੂਲਾਂ ਤੋਂ ਅਫ਼ਜ਼ਲ ਹਨ।

ਜਦ ਲੋਕ ਖੁਦਾ ਦਾ ਰਸਤਾ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਅਤੇ ਤੌਹੀਦ ਪ੍ਰਸਤੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਖੁਦਾਵੰਦ ਤਆਲਾ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ **ਬਸੀਰਤ** (ਸਮਝ) ਅਤਾ ਫ਼ਰਮਾ ਕੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ **ਕਲਾਮ** ਅਤੇ **ਇਲਹਾਮ** ਨਾਲ ਮੁਸ਼ੱਰਫ਼ ਕਰਕੇ ਇਨਸਾਨਾਂ ਦੀ ਹਿਦਾਇਤ ਦੇ ਲਈ ਭੇਜਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜਿਸ ਕ਼ਦਰ ਵਿਗਾੜ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਕਰੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਰਵਰਦਿਗਾਰ, ਜੋ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਕ਼ਾਇਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਕ਼ਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਕਾ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਵਜੂਦ ਉਸੇ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਅਤੇ ਉਸੇ ਦੇ ਆਸਰੇ ਹੈ, ਆਪਣੀ ਕਿਸੇ ਫ਼ੈਜ਼ਾਨ ਰਸਾਨੀ (ਫ਼ਾਇਦਾ ਪਹੁੰਚਾਉਣ) ਦੀ ਸਿਫ਼ਤ ਨੂੰ ਖ਼ਲਕਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਬੇਕਾਰ ਅਤੇ ਮੁਅੱਤਲ ਛੱਡਦਾ ਹੈ ਬਲਕਿ ਹਰ ਇੱਕ ਸਿਫ਼ਤ ਉਸਦੀ ਆਪਣੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਅਚਾਨਕ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਹਜ਼ੂਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਇਸ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਆਪ ﷺ ਦੇ **ਆਸ਼ਿਕਿ ਸਾਦਿਕ** ਨੂੰ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਤੌਹੀਦ ਦੇ ਕ਼ਿਆਮ ਦੇ ਲਈ **ਮਾਮੂਰ** ਕੀਤਾ। ਇਸ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਰਤ ਮਿਰਜ਼ਾ ਗੁਲਾਮ ਅਹਮਦ ਕਾਦੀਆਨੀ ਜਿਹੜੇ ਮਸੀਹ ਮੌਉਦ ਅਤੇ ਮਹਦੀ ਮੌਉਦ ਹਨ ਆਪ ﷺ ਦੀ ਤਾਲੀਮ ਅਤੇ ਸੁੰਨਤ ਦਾ ਅਮਲੀ ਨਮੂਨਾ ਸਨ ਅਤੇ ਆਪ ﷺ ਦਾ ਦਿਲ ਆਪਣੇ ਆਕ਼ਾ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਵਿੱਚ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦੀ ਤੌਹੀਦ ਦੇ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਦਰਦ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਚੁਨਾਂਚਿ ਸਾਨੂੰ ਆਪ ﷺ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਅਤੇ ਆਪ ﷺ ਦੀ ਅਮਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੰਦ ਇੱਕ ਮੈਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮਸੀਹ ਮੌਊਦ ਅਲੈਹਿਸ੍ ਸਲਾਤੇ ਵੱਸ-ਸਲਾਮ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਖੁਦਾ ਤਆਲਾ ਦਾ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਵੀ ਅਜੀਬ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਇਹ ਇਲਹਾਮ ਕਿ **أَنْتَ مَرْبِّيْ، مَوْلَاؤُكَ تَوْحِيدِيٌّ وَتَفَرِّيْدِيٌّ** ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਤਰਜ਼ ਦਾ ਇਲਹਾਮ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਇਲਹਾਮੀ ਇਬਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕ੍ਰਿਸਮ ਦੇ ਅਲਫ਼ਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਦੇਖੇ। ਇਸ ਦੇ ਮਾਇਨੇ ਜੋ ਸਾਡੇ ਖ਼ਿਆਲ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਸ਼ਖ਼ਸ ਤੌਹੀਦ ਦੇ ਮੁਕਾਮ 'ਤੇ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਅਜਿਹੇ ਵਕਤ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਰ ਹੋਵੇ ਕਿ ਜਦ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਤੌਹੀਦਿ ਇਲਾਹੀ ਦਾ ਅਤਿਅੰਤ **ਨਿਰਾਦਰ** ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਨਿਰਾਇਤ ਹੀ **ਹਕਾਰਤ** ਨਾਲ਼ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹਾ ਸ਼ਖ਼ਸ ਆਪ ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਹੀਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ਿਰਕ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਬਾਰੀਕ ਕ੍ਰਿਸਮਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹਜ਼ੂਰ ﷺ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ: ਇਹ ਵੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਇੱਕ ਕ੍ਰਿਸਮ ਦੇ ਸ਼ਿਰਕ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਹੋਵੇ, ਨਾ **ਸੂਰਜ**, ਨਾ **ਚੰਦ**, ਨਾ ਰੂਹ ਦੇ **ਸਿਤਾਰੇ**, ਨਾ **ਹਵਾ**, ਨਾ **ਅੱਗ**, ਨਾ **ਪਾਣੀ**, ਨਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ **ਚੀਜ਼** ਪੂਜਣ ਯੋਗ ਠਹਿਰਾਈ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਨਾ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਜ਼ਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਇੱਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਵੇਂ ਗੋਇਆ ਉਹ ਖੁਦਾ ਦੇ ਸ਼ਰੀਕ ਹਨ, ਅਤੇ ਨਾ ਆਪਣੀ ਹਿੰਮਤ ਅਤੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਸ਼ਿਰਕ ਦੀਆਂ ਕ੍ਰਿਸਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਕ੍ਰਿਸਮ ਹੈ ਬਲਕਿ ਸਭ ਕੁੱਝ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਗ਼ਰੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਨਾ ਆਪਣੇ ਅਮਲ ਉੱਤੇ ਮਾਣ ਬਲਕਿ ਆਪਣੇ ਤਾਈਂ ਹਕੀਕਤ ਵਿੱਚ **ਜਾਹਿਲ** ਸਮਝੀਏ ਅਤੇ **ਆਲਸੀ** ਸਮਝੀਏ ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਦਰ 'ਤੇ ਹਰ ਵੇਲੇ ਰੂਹ ਡਿੱਗੀ ਰਹੇ। ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਗਿਆਨ ਕਿਸੇ ਸਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਮੁਹਤਾਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਪਰ ਉਸ (ਖੁਦਾ) ਦਾ ਗਿਆਨ ਕਿਸੇ ਦਾ ਮੁਹਤਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ: ਅੱਜ ਕੱਲ ਦੇ ਅਸਰ ਹੇਠ ਕਈ ਵਾਰ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲਿਖਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੂੰ ਕਿਸ ਨੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ **ਕਿੱਥੋਂ** ਆਇਆ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਵੱਡੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਖੁਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦੇ ਹਨ। ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦੀਆਂ ਸਿਫ਼ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੋਂ ਹੈ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਅਸੀਮਿਤ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਉਸੇ ਨੇ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜੋ ਵੀ ਇੱਕ ਤਸਵੂਰ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਆਖ਼ਰੀ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਜੋ ਖੁਦ-ਬ-ਖੁਦ ਵਜੂਦ ਵਿੱਚ ਆਈ ਹੋਵੇ ਉਹ ਖੁਦਾ ਤਆਲਾ ਹੈ।

ਹਕੀਕੀ ਤੌਹੀਦ ਜਿਸ ਦਾ ਇਕਰਾਰ ਖੁਦਾ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਇਕਰਾਰ ਨਾਲ਼ **ਨਜ਼ਾਤ** ਵਾਬਸਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਤਆਲਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਾਤ ਵਿੱਚ ਹਰ ਇੱਕ ਸ਼ਰੀਕ, ਚਾਹੇ ਉਹ **ਬੁੱਤ** ਹੋਵੇ, ਚਾਹੇ **ਇਨਸਾਨ** ਹੋਵੇ, ਚਾਹੇ **ਸੂਰਜ** ਹੋਵੇ, ਜਾਂ **ਚੰਦ** ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਆਪਣਾ **ਆਪ**, ਜਾਂ ਆਪਣੀ **ਤਦਬੀਰ**, ਜਾਂ ਆਪਣਾ **ਵਿਉਂਤ** ਅਤੇ **ਫ਼ਰੇਬ** ਹੋਵੇ, ਅਲੈਹਿਦਾ ਸਮਝਣਾ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 'ਤੇ ਕੋਈ **ਤਾਕਤ** ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਨਾ ਸਮਝਣਾ, ਕੋਈ **ਰਿਜ਼ਕ** ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਨਾ ਮੰਨਣਾ, ਕੋਈ **ਇੱਜ਼ਤ** ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਕੋਈ **ਜ਼ਲੀਲ** ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਖ਼ਿਆਲ ਨਾ ਕਰਨਾ, ਕੋਈ **ਸਹਾਇਤਾ** ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਤੇ **ਮਦਦਗਾਰ** ਕਰਾਰ ਨਾ ਦੇਣਾ। ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਇਹ ਕਿ ਆਪਣੀ **ਮੁਹੱਬਤ** ਉਸੇ ਨਾਲ਼ ਖ਼ਾਸ ਕਰਨਾ, ਆਪਣੀ **ਇਬਾਦਤ** ਉਸੇ ਲਈ ਖ਼ਾਸ ਕਰਨਾ, ਆਪਣੀਆਂ **ਉਮੀਦਾਂ** ਉਸੇ ਲਈ ਖ਼ਾਸ ਰੱਖਣਾ, ਆਪਣਾ **ਭੈ** ਉਸੇ ਨਾਲ਼ ਖ਼ਾਸ ਕਰਨਾ। ਬਸ ਕੋਈ ਤੌਹੀਦ ਬਗ਼ੈਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਕ੍ਰਿਸਮਾਂ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਅੱਵਲ ਇਹ ਕਿ ਜ਼ਾਤ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ਼ ਸਾਰੀਆਂ ਮੌਜੂਦ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਹੋਇਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਣਾ। ਦੂਸਰਾ, ਸਿਫ਼ਤਾਂ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ਼ ਤੌਹੀਦ ਯਾਨੀ **ਰਬੂਬਿਯਤ** ਅਤੇ **ਉਲੂਹਿਯਤ** ਦੀਆਂ ਸਿਫ਼ਤਾਂ ਸਿਵਾਏ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦੀ ਜ਼ਾਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਕਰਾਰ ਨਾ ਦੇਣਾ। ਤੀਸਰਾ, ਆਪਣੀ ਮੁਹੱਬਤ ਅਤੇ ਸਿਦਕ ਅਤੇ ਵਫ਼ਾ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ਼ ਤੌਹੀਦ ਯਾਨੀ ਮੁਹੱਬਤ ਵਗ਼ੈਰਾ ਅਬੂਦਿਯਤ ਦੇ ਸ਼ਿਆਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸ਼ਰੀਕ ਨਾ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਸੇ ਵਿੱਚ ਖੋਏ ਜਾਣਾ।

ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮਸੀਹ ਮੌਊਦ ਅਲੈਹਿੰਸ ਸਲਾਤੇ ਵੱਸ-ਸਲਾਮ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ: ਖੁਦਾ ਨੇ ਕੁਰਆਨ ਕਰੀਮ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕਰੀਬ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਝੂਠ ਘੜਣ ਨਾਲ਼ ਆਸਮਾਨ **ਪਾਟ** ਜਾਵੇ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਮਾਣੇ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਇਸ ਦਰਦ ਨਾਲ਼ ਇਹ ਹਾਲ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਦੂਸਰੇ ਲੋਕ ਸੂਰਗ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਸੂਰਗ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸ਼ਿਰਕ ਤੋਂ ਇਨਸਾਨਾਂ ਨੂੰ **ਮੁਕਤੀ** ਪਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਦਾ **ਜਲਾਲ** ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖ ਲਵਾਂ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਰੂਹ ਹਰ ਵੇਲੇ ਦੁਆ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐ ਖੁਦਾ! ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਹਾਂ ਅਤੇ ਤੇਰੇ ਫ਼ਜ਼ਲ ਦਾ ਸਾਇਆ ਮੇਰੇ ਨਾਲ਼ ਹੈ ਤਾਂ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਦਿਨ ਦਿਖਾ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ **عليه** ਦੇ ਸਿਰ ਤੋਂ ਇਹ **ਤੁਹਮਤ** ਚੁੱਕ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਗੋਇਆ ਨਉਜੁਬਿੱਲਾਹ **نعوذبالله** ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੁਦਾਈ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਜ਼ਮਾਨਾ ਲੰਘ ਗਿਆ ਕਿ ਮੇਰੀਆਂ ਪੰਜ ਵੇਲੇ ਦੀਆਂ ਇਹੀ ਦੁਆਵਾਂ ਹਨ ਕਿ ਖੁਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਬਖਸ਼ੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਵਹਦਾਨਿਯਤ 'ਤੇ ਇਮਾਨ ਲਿਆਵਣ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਰਸੂਲ **صلى الله عليه وسلم** ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਲੈਣ ਅਤੇ **ਤਸਲੀਸ** (ਤਿੰਨ ਖੁਦਾ) ਦੇ ਅਕੀਦੇ ਤੋਂ ਤੌਬਾ ਕਰ ਲੈਣ।

ਹਜ਼ੂਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ **ਇਸਾਇਯਤ** ਅਮਲਨ ਤਾਂ ਖ਼ਤਮ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਤਸਲੀਸ (ਤਿੰਨ ਖੁਦਾ) ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਿਤਾਬੀ ਨਜ਼ਰੀਆ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਵੀ ਹਨ। ਪਰ ਜਿਹੜੇ ਤਸਲੀਸ (ਤਿੰਨ ਖੁਦਾ) ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਛੱਡ ਵੀ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹ ਵੀ ਇੱਕ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ। ਬਸ ਤੌਰੀਦ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਮੁਮਕਿਨ ਹੋਵੇ, ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਕਰੇ ਕਿ ਜਿਸ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਆਪ **عليه** ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਤੌਰੀਦ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਆਹਜ਼ਰਤ ਸੱਲ-ਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ-ਵਸੱਲਮ ਨੇ ਐਲਾਨ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਹਕੀਕੀ ਤੌਰੀਦ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਅਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੀ ਹੋਈਏ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵੀ ਹੋਈਏ। ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਹੁਣ ਇੱਕ ਇਹੀ ਹੱਲ ਹੈ।

ਆਖ਼ਿਰ 'ਤੇ ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਮੁਕੱਰਮ ਖ਼ਵਾਜਾ ਜ਼ਫ਼ਰ ਅਹਮਦ ਸਾਹਿਬ ਸਾਬਿਕ ਅਮੀਰ ਜਮਾਅਤ ਅਹਮਦਿੱਯਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿਆਲਕੋਟ ਅਤੇ ਮੁਕੱਰਮ ਅਜ਼ਰਾਰੋ ਅਲੀ ਸਾਹਿਬ ਆੱਫ਼ ਬੁਰਕੀਨਾ ਫ਼ਾਸੋ ਦਾ **ਜ਼ਿਕਰਿ ਖ਼ੈਰ** ਫ਼ਰਮਾਇਆ, ਦੋਹਾਂ ਮਰਹੂਮਾਂ ਦੇ ਲਈ **ਮਗ਼ਫ਼ਿਰਤ** ਅਤੇ ਦਰਜਿਆਂ ਦੀ ਬੁਲੰਦੀ ਦੇ ਲਈ ਦੁਆ ਕੀਤੀ ਅਤੇ **ਨਮਾਜ਼ਿ ਜਨਾਜ਼ਾ ਗਾਇਬ** ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਫ਼ਰਮਾਇਆ।

أَلْحَمْدُ لِلَّهِ مُحَمَّدٌ هُوَ نَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنُؤْمِنُ بِهِ وَنَتَوَكَّلُ عَلَيْهِ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا مَنْ
 يَهْدِيهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يُضِلَّهُ فَلَا هَادِيَ لَهُ ﴿١﴾ وَنَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَنَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ﴿٢﴾
 عِبَادَ اللَّهِ رَحِمَكُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ
 تَتَّقُونَ أَذْكُرُوا اللَّهَ يَذْكُرْكُمْ وَادْعُوهُ يُسْتَجِبْ لَكُمْ وَلِذِكْرِ اللَّهِ أَكْبَرُ ﴿٣﴾